

GEOMETRINIŲ FIGŪRŲ DVIMATĖ KOMPOZICIJA

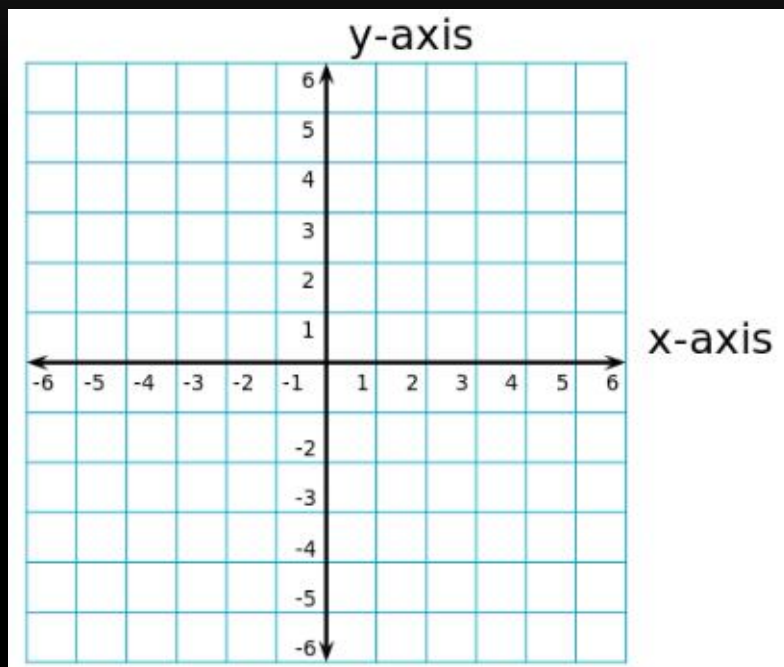
---

8 klasė

Parengė: mokytojos Giedrė Vėžytė,
Agnė Goberytė-Meškauskienė

MATEMATIKOS DALIS

PLOKŠTUMOS KOORDINATĖS

- A (x; y) – taško koordinatės.
- x – abscisė; y – ordinatė.

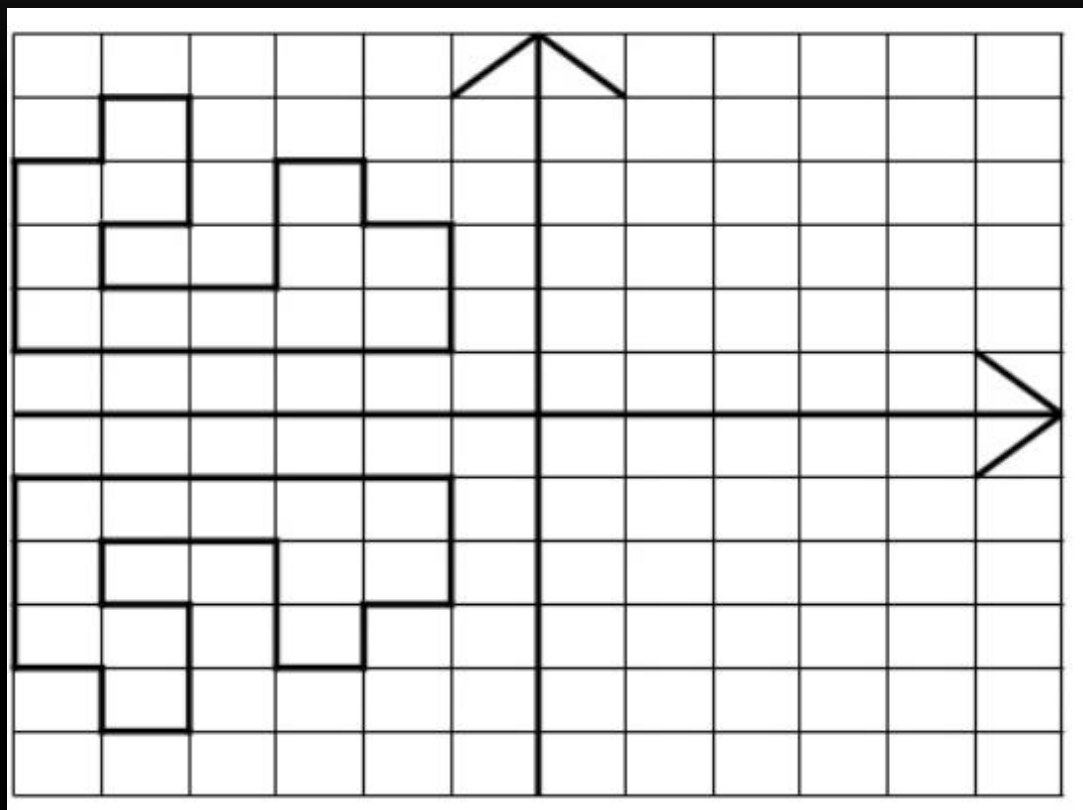
- Atkarpos ilgio formulė:

$$AB = \sqrt{(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2}$$

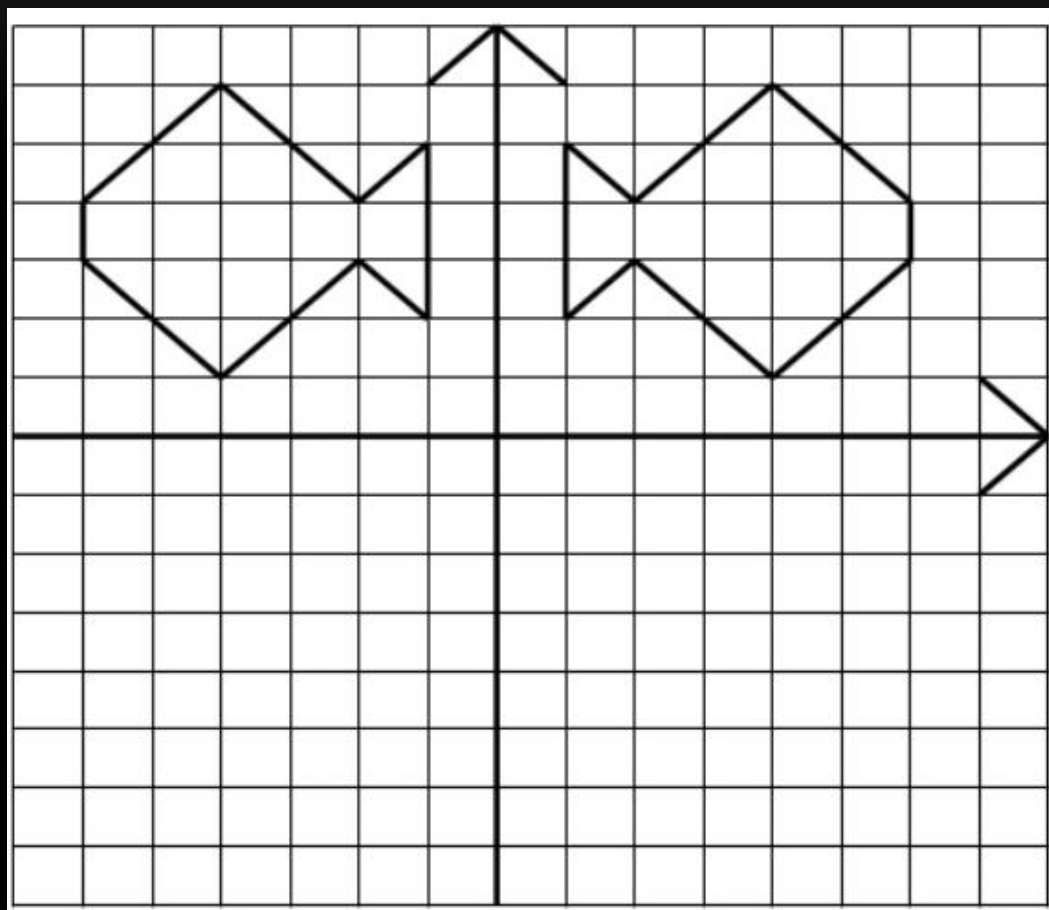
- Atkarpos vidurio taško koordinatės:

$$x_v = \frac{x_1 + x_2}{2}, y_v = \frac{y_1 + y_2}{2}$$

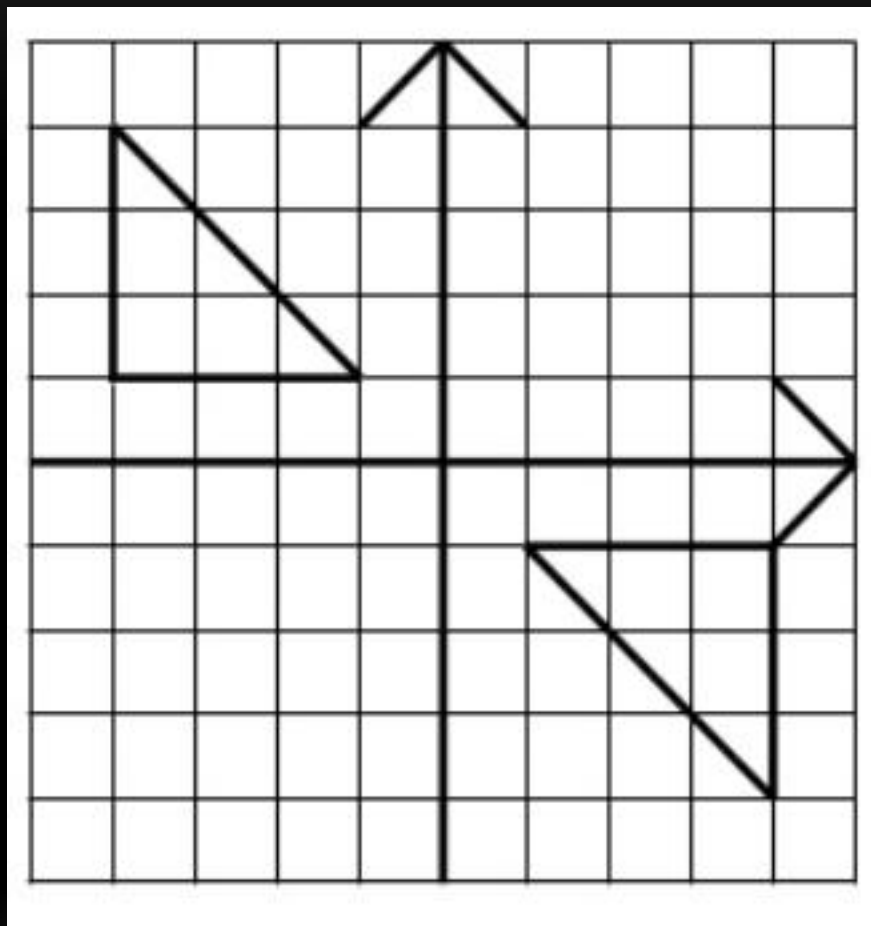
JUDESIAI (SIMETRIJA) PLOKŠTUMOJE: SIMETRIJA AŠIES OX ATŽVILGIU

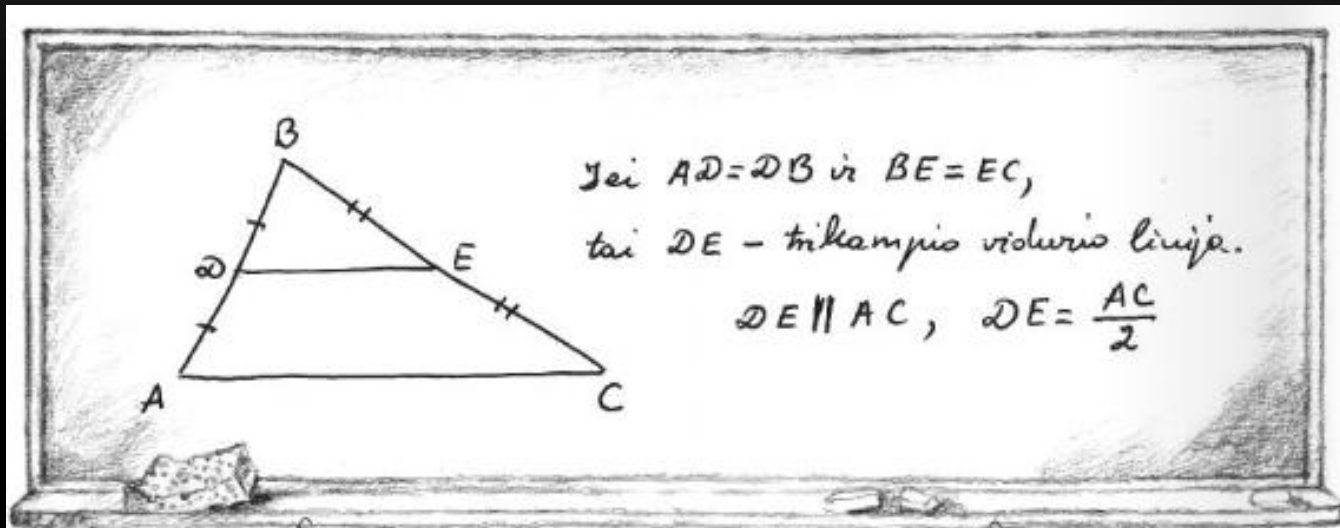
JUDESIAI (SIMETRIJA) PLOKŠTUMOJE: SIMETRIJA AŠIES OY ATŽVILGIU:

JUDESIAI (SIMETRIJA) PLOKŠTUMOJE: CENTRINĖ SIMETRIJA

TRIKAMPIO VIDURIO LINIJA IR JOS SAVYBĖS

Atkarpa, jungianti dviejų trikampio kraštinių vidurio taškus, vadinama trikampio *vidurio linija*.

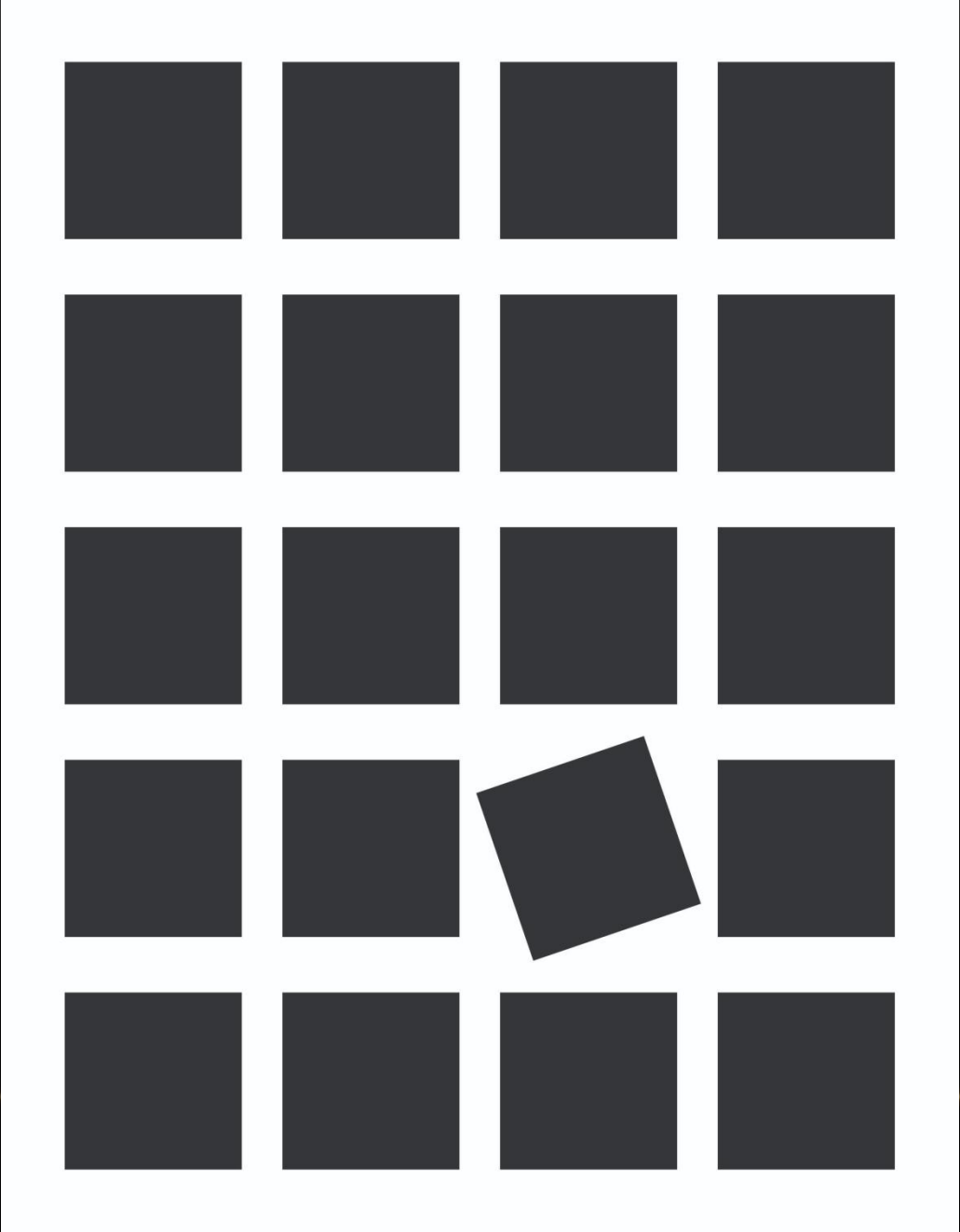
Trikampio vidurio linija yra:

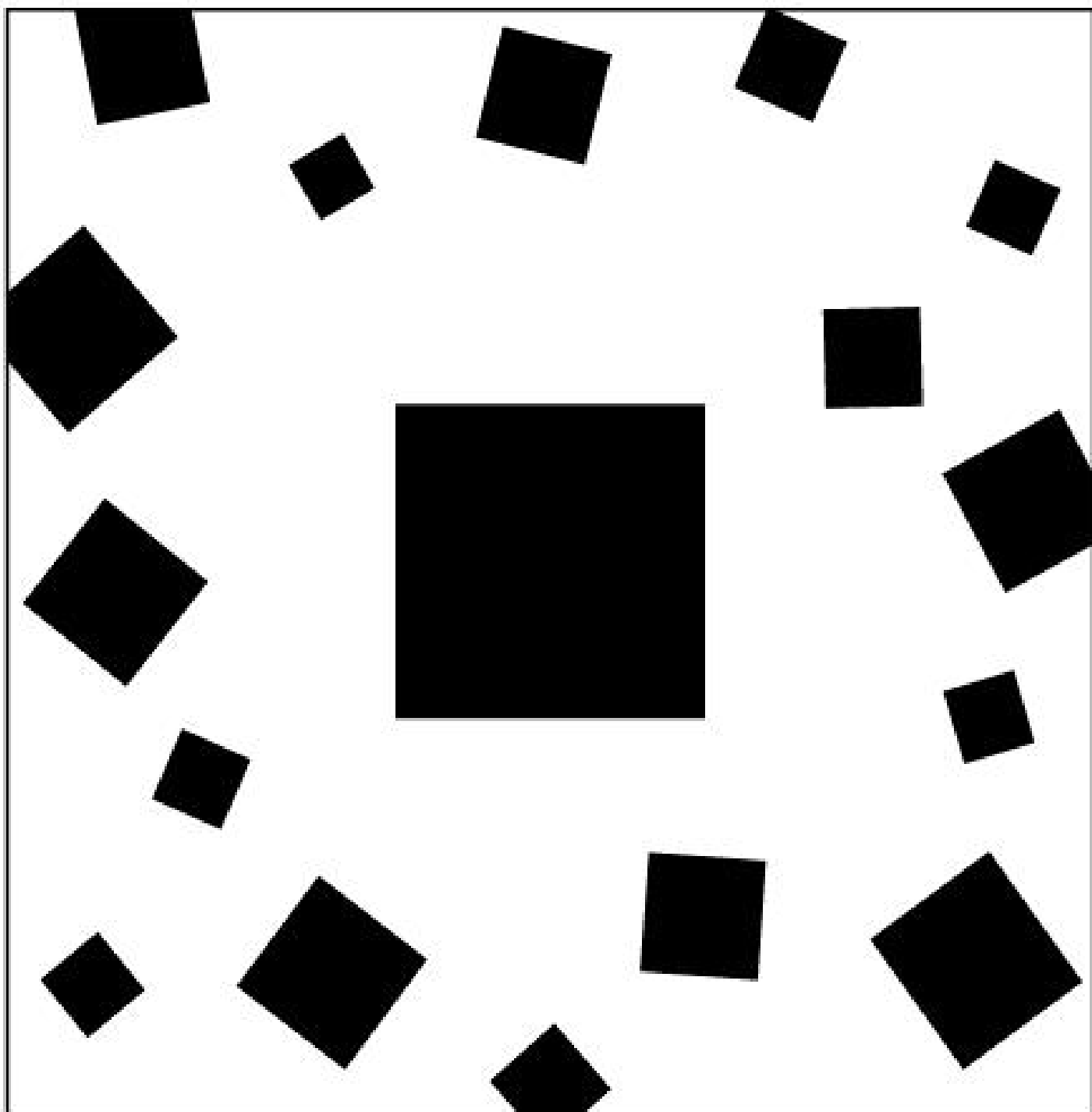
- lygiagreti su trečiąja trikampio kraštine;
- lygi trečiosios kraštinės ilgio pusei.

DAILÈS DALIS

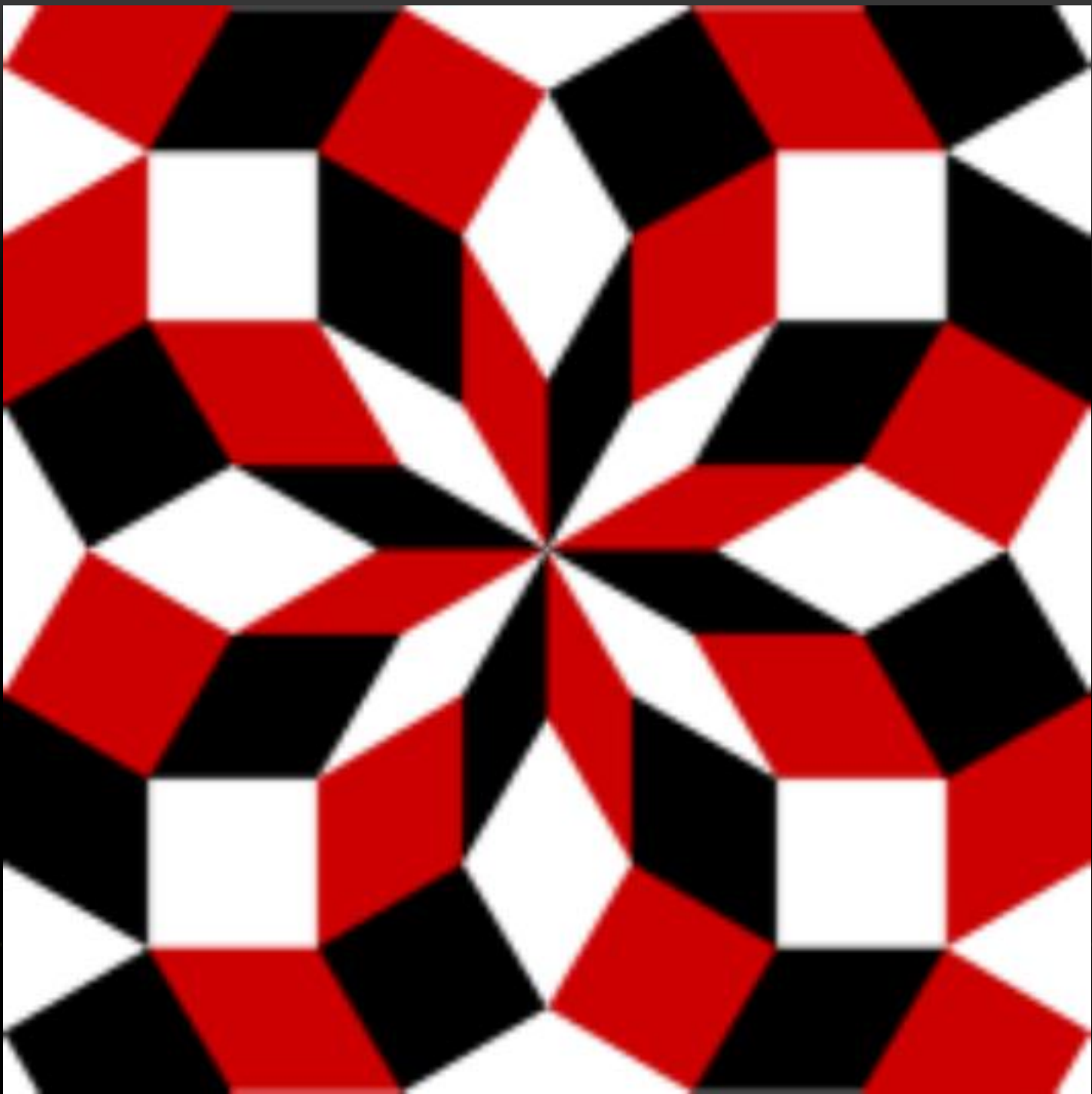

- Pagal komponavimo būdą kompozicija būna: plokštuminė arba dvimatė kompozicija – tai toks kūrinys, kuris sukomponuotas dviejų dimensių plokštumoje – popieriuje, drobėje ar ant kitokių medžiagų. Plokštuma turi dvi dimensijas: ilgį ir plotį;

- Paprastas taškas – puiki meninės išraiškos priemonė. Taškų išdėstymas gali sukurti ritmiškas, statiškas, dinamiškas, simetrines, asimetrines, taisyklingas ir chaotiškas kompozicijas. Galimas ir taškinis ornamentas, taškinė dekoratyvinė kompozicija, puošybos elementai.

- Taškas arba taškų kompozicija gali būti tik apibrėžtoje plokštumoje. Priklausomai nuo padėties joje taškas sukelia skirtingas emocijas. Kai taškas:
  - A) plokštumos centre –ramu, statiška;
  - B) viršuje – lengva;
  - C) šone – nestabilu, dinamiška;
  - D) apačioje – sunku.

- Taškų dydis ir ryškumas plokštumoje sukuria erdvės įspūdį.
- Paprastas taškas – puiki meninės išraiškos priemonė. Taškų išdėstymas gali sukurti ritmiškas, statiškas, dinamiškas, simetrines, asimetrines, taisyklingas ir chaotiškas kompozicijas. Galimas ir taškinis ornamentas, taškinė dekoratyvinė kompozicija, puošybos elementai.

- Kompozicijos iš taškų:
- A) Neritmiška kompozicija. Maži,
- šviesūs retai plokštumoje išdėlioti
- taškai suformuoja šviesią, lengvą
- nuotaiką.
- B) Ritmiška, simetriška, statiška
- kompozicija. Dideli, tamsūs tankiai
- sudėlioti taškai suformuoja tamsią,
- grėsmingą, sunkią nuotaiką.
- Kuo taškai šviesesni
- ir didesni, tuo labiau
- atrodo, kad jie yra arčiau.

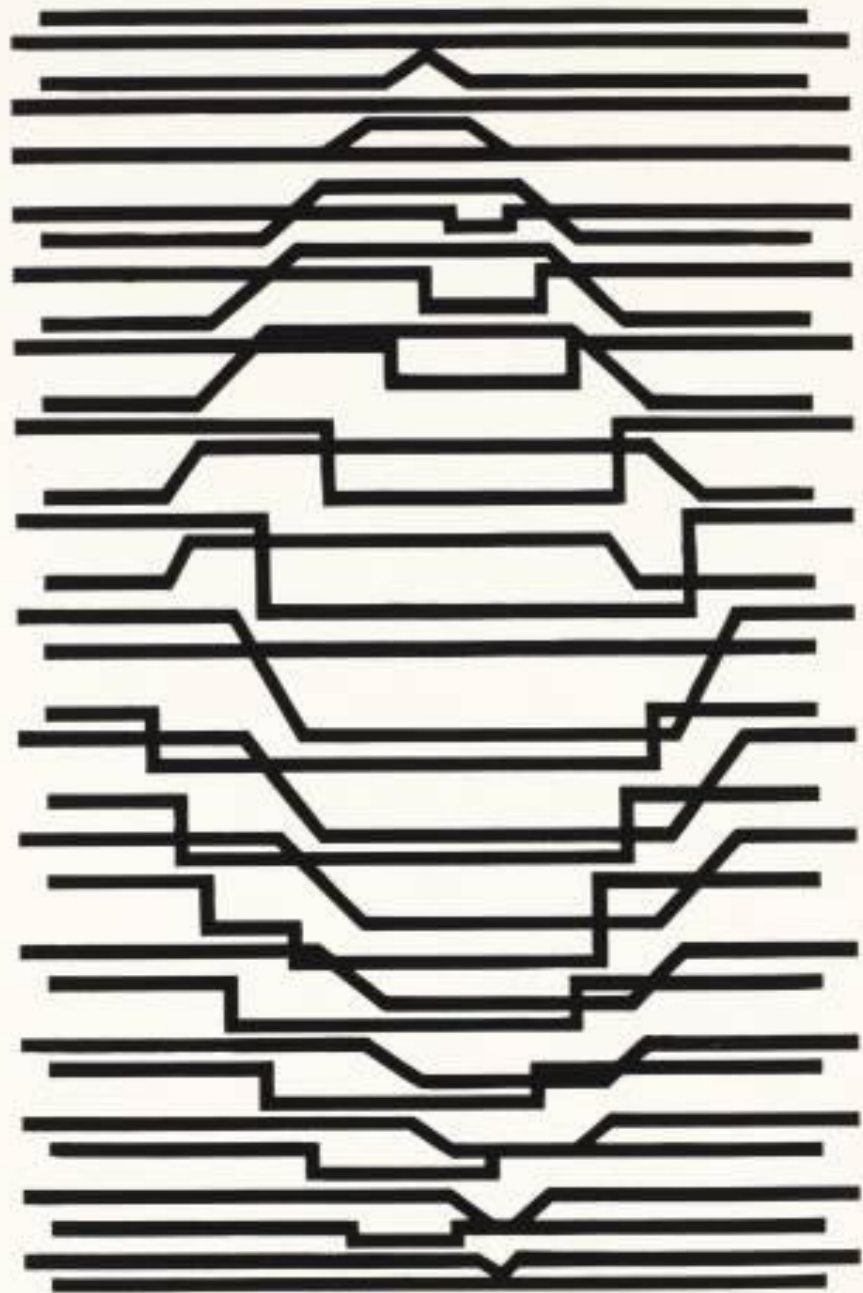

- Kai taškas juda plokštuma, jis palieka pėdsaką – liniją.

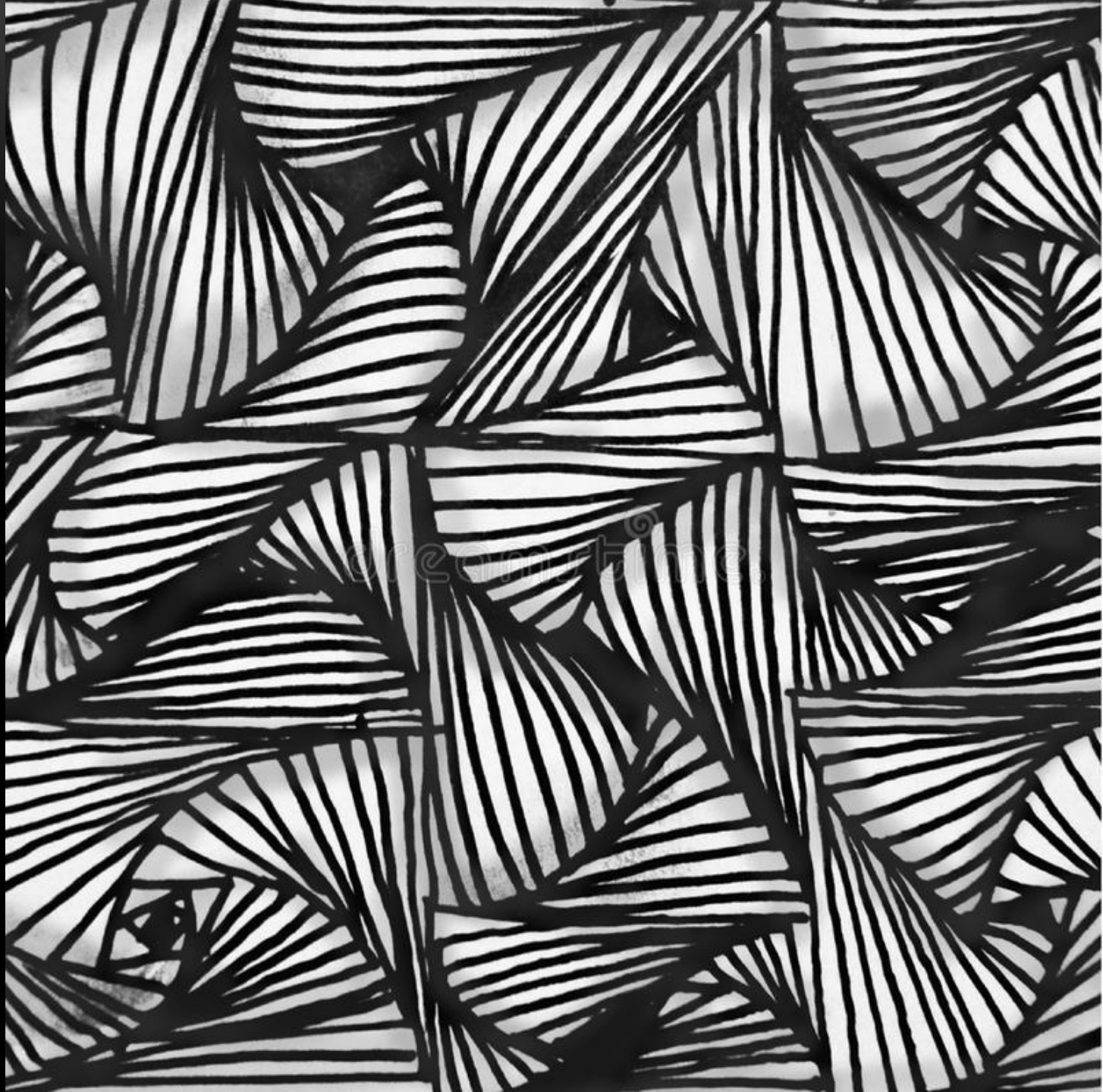

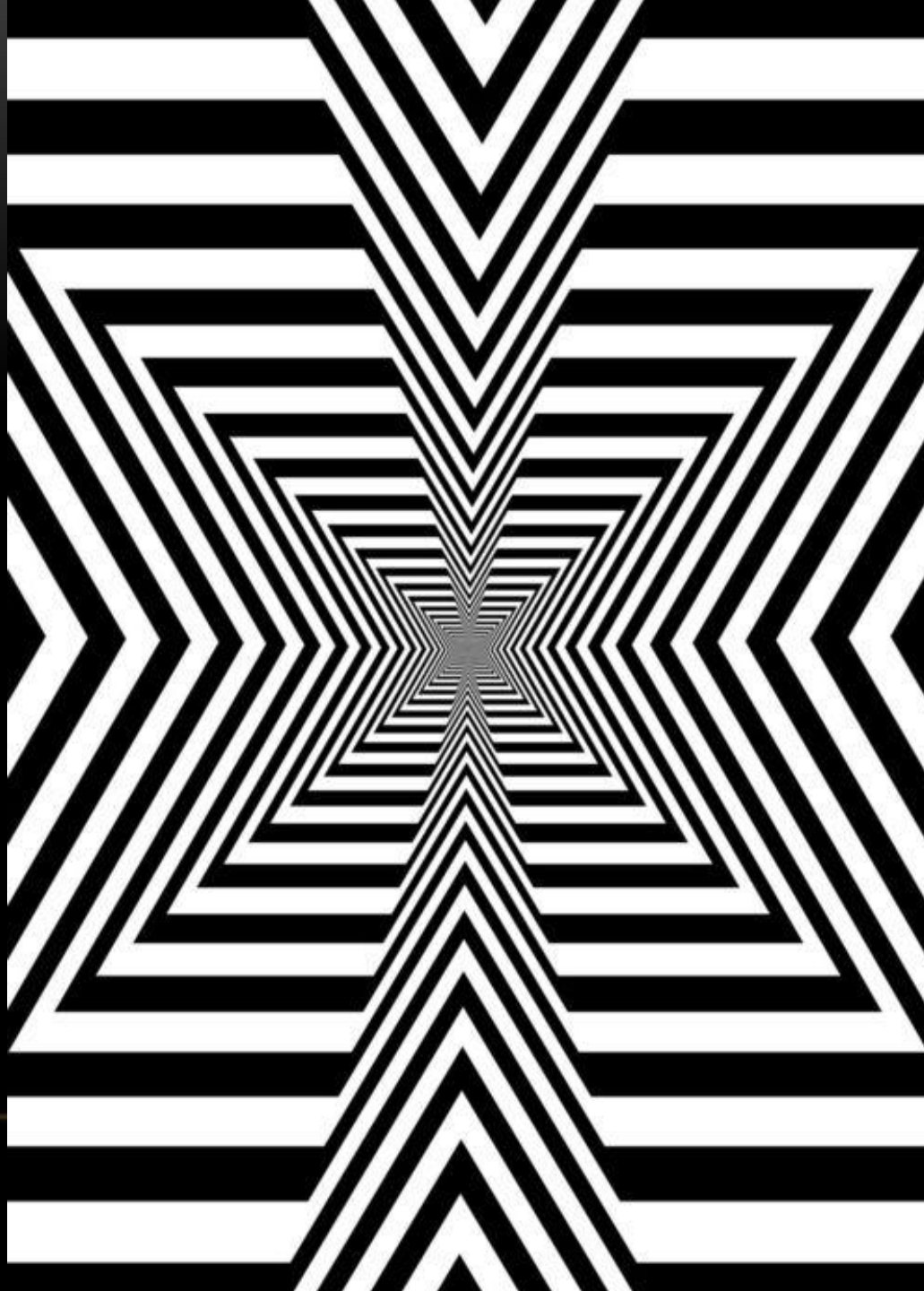
- Linija visada turi ilgį ir kryptį.
- Ji tarsi mus veda kuria nors kryptimi, sukelia judėjimo įspūdį.
- Linija yra sudėtingesnė, informatyvesnė grafinėsraiškos forma ir turi daugiau raiškos galimybių. Grafiniame dizaine linija pagrindinė priemonė, leidžianti sukurti norimą vaizdą plokštumoje. Linija galima atvaizduoti bet kokį objektą, gamtos formas. Linijomis galima pavaizduoti netgi trimatį objektą.

- Kai linija:
- A) plokštumos centre horizontaliai – ramu,
- statiška, neutralu,
- B viršuje – lengva,
- C) apačioje – sunku,
- D) plokštumos centre vertikaliai – kilimas į
- viršų, augimas, pasiruošimas veiksmui,
- E) įstrižai į viršų – optimistiška, dinamiška,
- F) įstrižai žemyn – pesimistiška, dinamiška

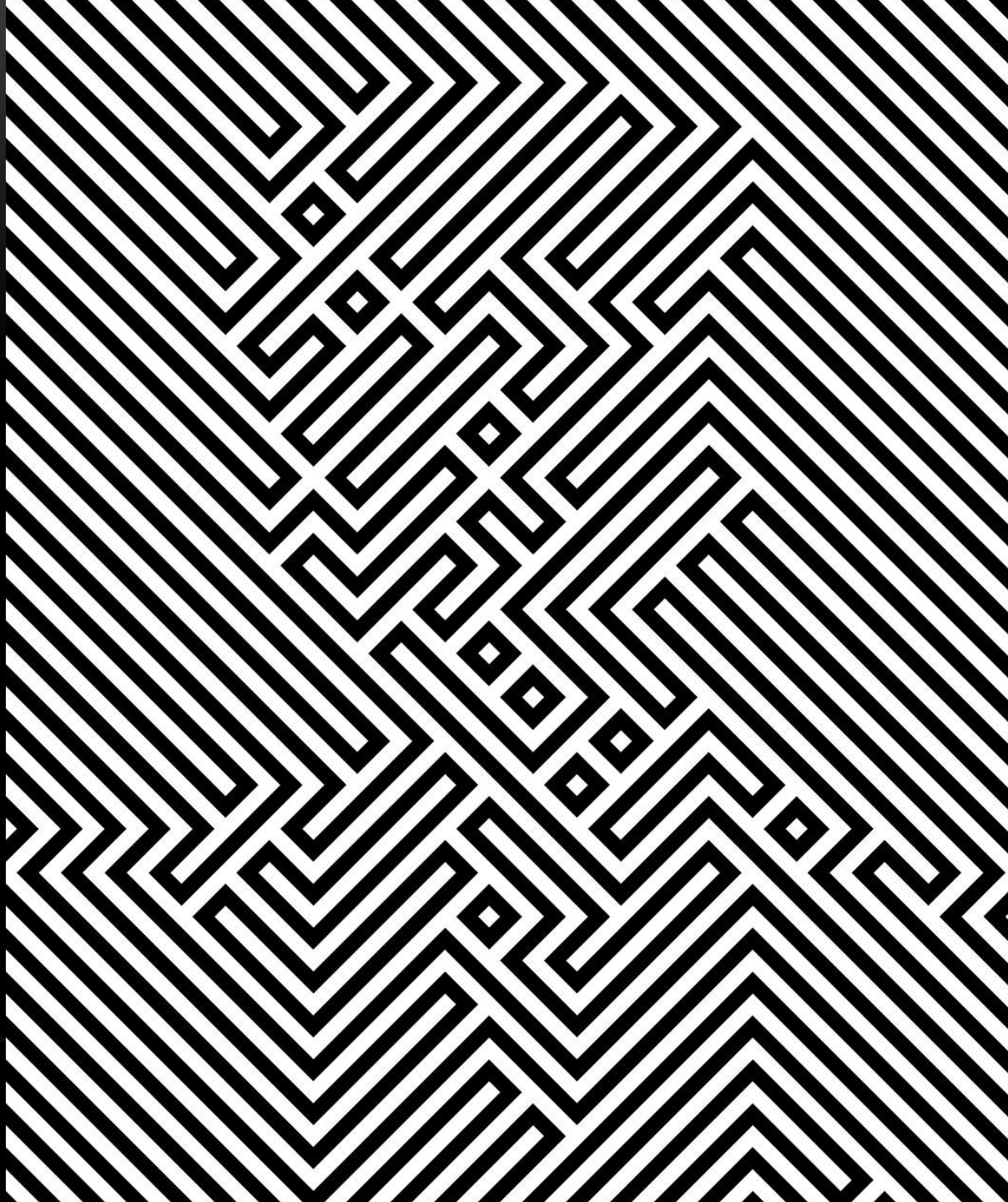
U. K. K. K. K.

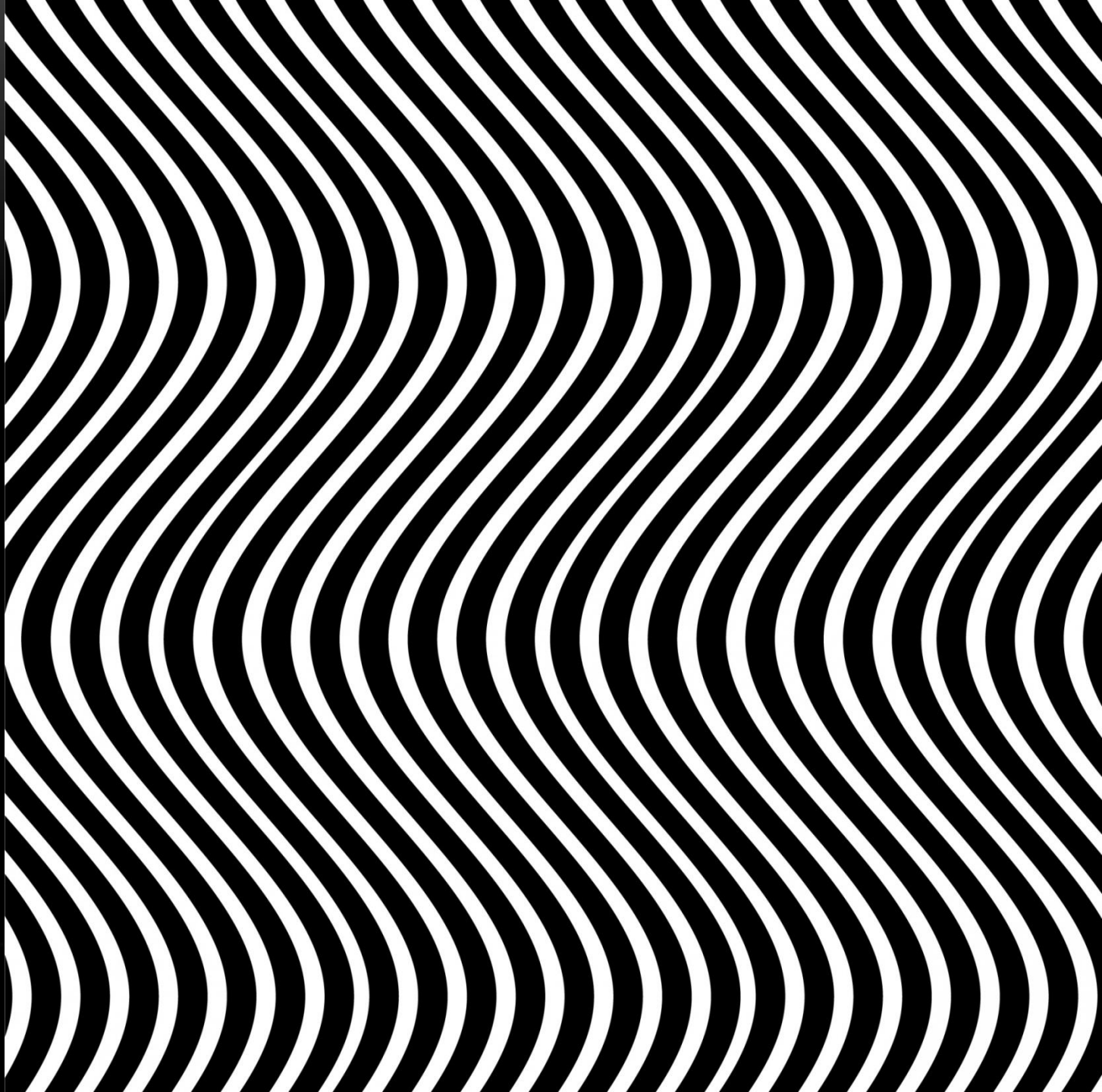

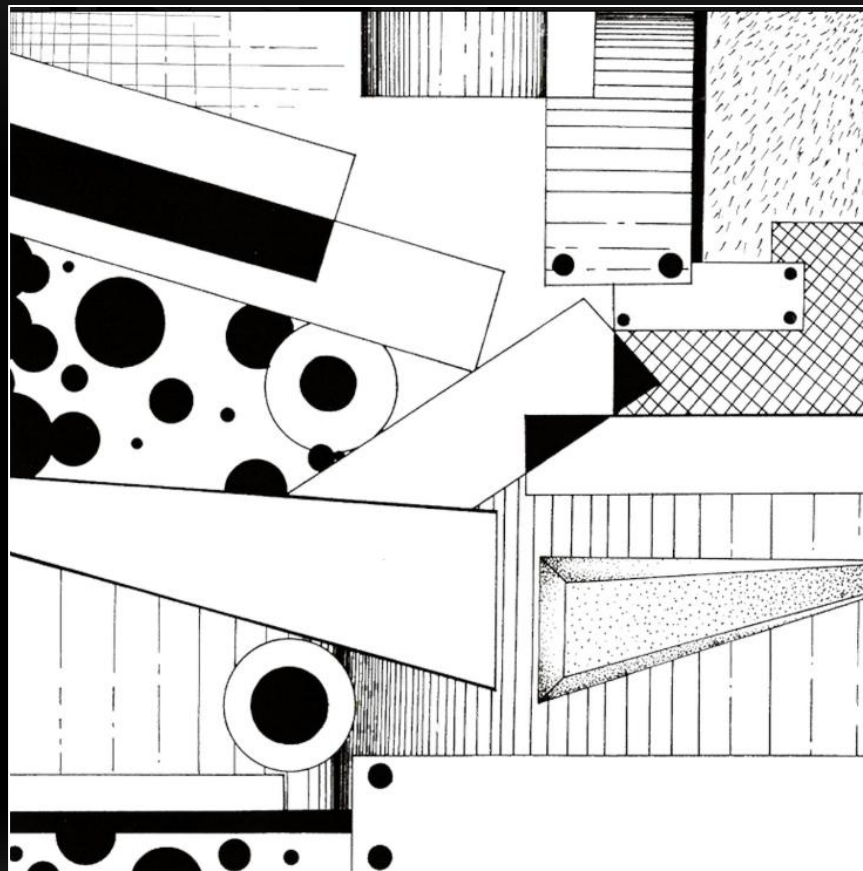

UŽDUOTIS

UŽDUOČIAI ATLIKTI PRIREIKS

- Balto A4 formato lapo; paprasto pieštuko, dviejų kontrastingų spalvų šratinukų ar pieštukų, liniuotės, skriestuvo, skaičiuotuvo.

MATEMATIKOS UŽDUOTIS:

Remiantis pateikta matematikos mokytojos užduotimi nusibraižyti A4 lape geometrinių figūrų dvimatės kompozicijos eskizą.

VERTINIMO KRITERIJAI:

- Teisingai atidėti taškai, nubrėžtos atkarpos, taisyklingai nubraižytos geometrinės figūros ir joms simetriškos geometrinės figūros.
- Estetinis darbo išpildymas (tvarka, brėžinio išbaigtumas).

DAILĖS UŽDUOTIS:

- Pasirinktomis priemonėmis (paprastu pieštuku, juodu tušu, juodu geliniu šratinuku, mėlynu šratinuku, dvejomis kontrastuojančiomis spalvomis) meniškai baigti per matematikos pamoką nupieštą geometrinių figūrų dvimatę kompoziciją, meniškai dekoruoti (linijomis: storomis, plonomis, retomis glaustomis; taškais: maži, didesni, užtušuoti, reti, tankūs, didėjantys mažėjantys; galima ir pašešėliuoti, sukuriant trimatę iliuziją...) Darbas: juoda- balta (pilka) spalvomis

VERTINIMO KRITERIJAI:

- Estetinis darbo išpildymas (tvarka, dailumas).
- Meniškai dekoruota dvimatė kompozicija pasirinktomis detalėmis iš taško, dėmės ir linijos, išgautas dinamiškumas darbe.